

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnika«
Poljanska cesta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 12.

V Ljubljani, 25. aprila 1895.

Letnik I.

Sloboda delavskega stanu.

Liberalizem ima za vsako svojo krivico in laž celo vrsto izgovorov. Posebno delavskemu stanu zna tako sladko govoriti na srce, da bi se mu samih lepih besedij moralo rajsko goditi. Delavec je sloboden, tako pravi liberalizem; on gre, kamor mu drago, vsprejme delo, katero sam hoče in je zopet pusti, kadar ga je volja. Ako mu ni všeč delo ali plača, gre drugam in si pomaga. Delavec ima ravno tako slobodo, kakor delodajavec; samo da delodajavec išče delavcev in si jih slobodno izbira, delavec pa ponuja svoje moči in jih slobodno izroči delodajavcu, ki mu je všeč. Tako govori liberalizem in pravi, da se vse gospodarsko življenje, lepo razvija po načelu ponudbe in iskanja dela. Delodajavec potemtakem ne more stiskati delavca, ker mu sicer uide z dela; delavec pa ne more preveč zahtevati od delodajavca, ker ga sicer odslovi.

Na popirju se to res mikavno bere; toda v življenju je grozovito drugače. Tista hvaljena »sloboda« koristi samo bogatinu, kapitalistu in povspešuje propad nižjih stanov. Najpreje je že v tem strahovita krivica, ker ta sloboda postavi ljudi nejednakih močij drugega proti drugemu. Če se bosta bila medved in človek, bo vedno človek zmagal; ravno tako bo vedno premagal mož brez orožja v boju z dobro oboroženim nasprotnikom. V gospodarskem boju je torej tisti vedno spodej, ki ima manj gospodarskih pripomočkov, to je — premoženja.

Že sam na sebi je ta gospodarski boj grd. Po liberalizmovih načelih nima posameznik do svojega bližnjega nobene dolžnosti; o kaki ljubezni ali usmiljenosti ni nobene besede. Vsak naj dela sam zase in naj skrbi, da svojo slobodo, kolikor je mogoče, v svojo korist obrne. Vse druge ljudi, s katerimi pride v dotiko, naj rabi samo za sredstvo. Kolikor mu pomagajo k večjemu dobičku, toliko so zanj vredni. Sami na sebi nimajo nobene vrednosti, nobenega pomena. Zato naj se zanje le toliko briga, kolikor jih more izrabiti.

To naravnost peklensko načelo sedaj kraljuje. Ljudje so pozabili, da so vsi od Boga vstvarjeni, da imajo vsi ravno tisti namen in ravno tiste pripomočke v dosego svojega namena, katere jim je za-

služil božji Odrešenik. Ni jim mar, da so bratje med seboj in da so dolžni drug drugemu ljubiti in podpirati. Delodajavec se ne čuti kar nič zavezanega do svojega delavca; če mu po pogodbi plača njegovo delavsko moč, je po svojih mislih storil popolnoma dovolj. Tega pa ne pomisli, da delavec ne prinese v službo samo svojega telesa, marveč tudi svojo dušo, da delavec ni stroj, marveč živo umno bitje, ki ima svoje dolžnosti in iz njih izvirajoče svete, nedotakljive pravice. Zato pa današnjega delodajavca nič ne skrbi, ali more njegov delavec ali delavka izvrševati svoje dolžnosti, ali ima dovolj počitka, ali more biti svoji družini dober oče, ali mati, ali more skrbeti za svojo dušo. To ga nič ne briga. On mu plača, kolikor najmanj more, sicer ga pa prepuusti njegovi »slobodi«.

Po teh načelih, po katerih se dandanes vlada vse gospodarsko življenje, nima država druge pravice in dolžnosti, nego da brani posameznikom njihovo slobodo. Kakor nema, brezsrčna gledavka stoji ob strani, ko se ljudje bijejo za življenje in smrt; mirno gleda, kako jih v tem boju na tisoče propada, kako samo nekateri brezobzirneži plezajo kvisku in se valjajo v milijonih, topo opazuje čudovito igro, po kateri brezvestni premedenci vlačijo iz žepa nižjega ljudstva novce na svoj veliki kup, uničujejo živo človeško moč — sebi v dobiček. Samo takrat posega vmes, ko se komu krati »sloboda«. In ni čuda, da se po njenih mislih največkrat to godi delodajavcem. Tedaj nastopi in z bajoneti in puškami dela red in mir — v delavskih vrstah.

To je »sloboda«, ki jo je proglasil satanski liberalizem. Za delavca je ta sloboda — samo sloboda stradanja, prezebanja, zaničevanja in konečnega beraštva na stara leta. »Sloboden« je, toda njegov želodec ni s tem zadovoljen; on in njegova družina potrebuje vsak dan hrane, obleke in stanovanja in zato mora biti vesel, da sploh dobi kaj dela. Za vsak boljši kosček kruha se jih oglasi na tisoče, ki drug drugega odrivajo ... Lakota grozno prevaguje »slobodo«.

Delavec je vedno več, ker kmečki in obrtni stan od dne do dne bolj pojemata in zato je tudi plača vedno manjša. V zadnji številki »Glasnika« smo zapisali nekaj podatkov, kako je bilo gledé plače in delav-

skega življenja v tistih časih, ko je še vodila državo in narode sloboda Kristusove vere; danes pa v dokaz svojim trditvam podajemo nekaj številke, kako so sedaj v Avstriji plačani delavci. Številke so določene po uradnem poizvedovanju l. 1891, ko se je slo zato, kateri delavci naj se zavarujejo proti nezgodam. Poizvedovalo se je v 461 političnih okrajih.

Najboljši delavci so dobivali: v 64 okrajih na dan k večjemu po 60 kr., (na leto 180 gld.); v 229 okrajih po 60—100 kr., (na l. 180—300 gld.); v 152 okrajih po 100—150 kr., (na l. 300—450 gld.); v 16 okrajih na dan k večjemu po 150—200 kr., (na l. 450 do 600 gld.).

To so bili najboljše delavci. Država steje kot najmanjšo plačo, potrebno za življenje — 600 gld. In dve tretjini najboljše delavcev dobiva za pridno, neprestano delo manj nego polovico, ali celo manj nego tretjino te svote.

Dorastli srednji delavci so dobivali: v 192 okrajih na dan k večjemu po 50 kr., (na leto 150 gld.); v 362 okrajih po 50—100 kr., (na leto 150—300 gld.); v 8 krajih nad 100 kr.

Mlajši delavci so dobivali: v 309 okrajih na dan k večjemu po 30 kr., (na leto 90 gld.); v 196 okrajih po 30—40 kr., (na leto 90—120 gld.); v 87 okrajih po 40—60 kr., (na leto 120—150 gld.); v 24 okrajih nad 50 kr.

V nekaterih okrajih so dobivali dečki po 10—12 kr. dnine.

Kjerkoli je bilo mogoče, se je uvedlo žensko delo. In ženskam se je plačevalo še manj.

Dorastle delavke so dobivale: v 116 okrajih na dan k večjemu po 30 kr., (na leto 90 gld.); v 420 okrajih k večjemu po 30—50 kr., (na leto 90—150 gld.).

Mlajše deklice so dobivale: v 173 okrajih na dan k večjemu po 20 kr., (na l. 60 gld.); v 387 okrajih k večjemu po 20—30 kr., (na leto 60—90 gld.).

Te številke govoré hujše, nego najstrastnejši agitator. Temu pa dostavljamo, da se postavni čas delu (11 ur na dan) zelo velikrat prestopa do 16 ali celo do 18 ur. S tem pa primerjajmo, kaj prinaša »sloboda« kapitalistom. Leta 1893 je v Avstriji med 116 delniškimi družbami neslo delničarjem treh skupin po 5 odstotkov, 6 skupin po 5—10, zadnjih treh skupin po 15—20 odstotkov čistega dobička, ki so ga brez truda, brez skrbij in brez nevarnosti spravili v svoje železne blagajne. Leta 1894 so imele primeroma dobička še mnogo več. Zato so kapitalisti lahko liberalni, saj jim nese. In tare jih jedina skrb, kako bi ljudstvu vzeli vero in nrvnost, kako bi ponižali katoliško cerkev in njene služabnike, ker vedo, da jedini odločni in neupogljivi sovražnik krivičnemu izsesavanju ni socialna demokracija, marveč samo — krščanska pravičnost in ljubezen.

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani dalo je zadnjih štirinajst dnij 50 gld. 80 kr. podpore svojim udom. Številke, ki smo jih do sedaj navajali v izkazih podpor, kažejo dovolj, da društvo v resnici lajša delavcem njihovo žalostno stanje, kadar so najbolj potrebni. Ker društvo poleg tega še tudi prireja pouk, shode in ima na razpolago knjižnico, priporočamo to društvo vsem zavednim katoliškim delavcem najtopleje. Potres društvenih prostorov ni poškodoval. Hvala Bogu! Redni društveni večeri se lahko takoj zopet prično.

Delavsko konsumno društvo se bo vsled potresa zakasnilo. Povabljeni so pa vsi delavci, naj se prav pridno oglašajo za pristop. Kolikor več nas bo, toliko boljše bo slo in toliko večja bo tudi korist udov. Ko bi ne bilo potresa, bi se bila prodajavnica otvorila s prvim majnikom. Sedaj se bo pa nekoliko pozneje.

Kat. del. društvo v Prevaljah ima dné 28. t. m. društven shod v Šteklavi gostilni pri fari.

Novi katoliški delavski listi. V Lincu izhaja od dne 3. marca t. l. vsakih 14 dnij krščanskemu delavskemu stanu namenjen list z imenom: »Katholische Arbeiter-Zeitung«. Nov list z ravno tistim namenom je jel izhajati dné 15. aprila na Solnograjskem. — V Levovu v Gajiciji izhaja od 4. t. m. vsak teden poljski list »Pochodnia«, ki razširja krščansko-socialna načela. Urejuje ga Bogdan Čajkovski. Na leto stane 3 gld. Tem bratovskim glasilom želimo obilo vspeha in božjega blagoslova.

Iz Griž pri Žalcu. Javen shod, katerega je priredilo »slov. kat. del. društvo v Žalcu« na belo nedeljo v Grižah, se je sijajno obnesel. Udeležba je bila velikanska, Ako ravno smo si izvolili največji prostor v Grižah, bil je vendar pretesen. Mnogo ljudij je moralo zunaj ostati. Navzočih je bilo čez 300 mož. — Gospod predsednik Jernej Meh pozdravi navzoče, jih opominja, naj pazljivo poslušajo govore, in otvori zborovanje. Prvi govornik je bil č. g. Učnik, kaplan v Grižah; razlaga namen našega društva ter povdarja, da je naše društvo slovensko, da se bode vedno potegovalo za težnjo slov. naroda; pravi, da je delavsko, da bode skrbelo delavcem zboljšati njihovo stanje; da je tudi katoliško, da bode vse svoje delovanje opiralo na trdno podlago — na vero. Naše društvo bode javno delovalo. Zasedujte njegovo delovanje in potem ga sodite! — Kakor je nekda pred judovsko ljudstvo postavil zviti Pilat Jezusa in Baraba in vprašal, katerega naj jim izpusti — ravno tako Vam dam tudi jaz, sklepa govornik, na izbiranje: volite med našim katoliškim društvom in socialno-demokratskim, izvolite si Kristusa, ali pa Baraba! Burno odobravanje je sledilo njegovim besedam. Nato se oglasi k besedi socialdemokrat Ludvik Zarnik iz Celja. Ker pa kljub opominjanju ne govori k točki, ki je na programu, in ko pravi, da so vse druge reči bolj potrebne kakor vera, in je s tem žalil krščanski čut delavcev, mu je predsednik odtegnil besedo. Na to nastopi g. Dragotin

Hribar iz Celja in pobija nazore socijalnih demokratov. Njegove besede so kapale kakor toča na socijalne demokrate, ljudstvo pa je ploskalo in odobravalo njegov govor. — Kot tretji govoril je gospod Jakob Antloga, visokošolec iz Gotovelj o cerkvi in njenih sovražnikih. Govornik pravi, da je cerkev največja dobrotnica človeštva, toda kljub temu ima toliko sovražnikov; najnovejši med njimi so socijalni demokrati. O drugih, pravi govornik, ne bodem danes govoril; dokazati samo hočem, zakaj socijalni demokratje sovražijo cerkev. Prvič zato, ker cerkev pravi, da je Bog, demokrati ga pa tajijo; drugič, ker cerkev uči, da je človek po božji podobi vstvarjen — socijalni demokratje pa pravijo, da človek nima duše — je tedaj žival. Če pa je človek žival, potem se socijalni demokrati ne smejo pritoževati, da jih stiskajo bogatini; ker po njihovem mnenju je bogatin žival in delavec žival, z živino pa se mora po živinsko ravnati! (Burno odobravanje!) Na-to še govornik dokaže, da cerkev ni sovražnica svobode in omike, kakor ji očitajo socijalni demokratje, temveč, da so ravno oni sami sovražniki slobode in omike in sklepa svoj govor med burnim odobravanjem. — Gospoda Zarnika je še vedno srbel jezik in se še enkrat oglasi k besedi. Toda ko ponavlja svoje neslanosti, so bili krščanski delavci tako nevoljni, da so enoglasno zahtevali: doli z njim, brezverci nas ne bodo podučevali. Nato sklene gospod podpredsednik Ulčnik zborovanje s trikratnim živio na sv. Očeta Leona XIII. in našega cesarja Franca Jožefa. Socijalni demokratje iz Žalca in Celja, katere je vodil »der Riesenknabe« iz Žalca, so tedaj pogoreli na tem shodu. Ves njihov dolgoleten trud je bil zastonj. Resnica je prvikrat nastopila in si pridobila srca vseh. Hvala Bogu in poštenim slovenskim možem!

Politika po svetu.

Državni zbor se je pričel dné 23. t. m. Vlada je predložila takoj v prvi seji zakon, po katerem naj bi se zabranile goljufije pri prodajanju. Kupec marsikdaj kupi slabše blago, nego je naročil, ali pa ga dobí manj. Dosedanji zakon je v varstvo tako prevarjenih kupcev nezadosten in zato je predložila vlada nov zakon v ta namen, o katerem se bo najprej posvetoval odsek in potem zbornica. — V prvi seji so se že tudi jeli razgovarjati, kako naj se pomaga krajem, prizadetim po potresu. Načelniki klubov: konservativnega (Hohenwart), nemško-liberalnega (Kinburg) in poljskega (Zaleski) so predlagali, naj vlada vso nesrečo brž preišče in potem določi primerno denarno svoto v pomoč. Žvegelj je pa posebej predlagal, naj se ponesrečencem odpiše ali vsaj zmanjša davek. Hohenwart je pri ti priliki prav rekel, da se gre za prihodnost cele kranjske dežele, katera si sama ne more pomagati. Poslanec Klun je posebno opisoval hudo stisko ljubljanskih hišnih posestnikov in tudi za Topličane, ki so nedavno pogoreli, se je krepko potegnil. Minister notranjih stvari

Bekhem (Bacquehem) je obljubil, da bo vlada vse storila, kar ji bo mogoče. Vsi predlogi v podporo poškodovanim krajem so se jednoglasno vsprejeli. — Na prošnjo kranjskega deželnega predsednika barona Hajna, ki se sedaj na vso moč trudi, je ministerstvo že dovolilo 25.000 gld. — Pri ti priliki moramo s svojega stališča povdarjati, kako slabo se izkazuje gospodarstvo z javnim premoženjem ob takih nepričakovanih dogodkih. Zastopniki ljudstva v občinskih svetih, v deželnih in državnih zbornicah navadno ne poznajo, kako težko se služi denar in zato ne znajo — varčevati. Javnega premoženja se nikomur ne zdi škoda. Velikrat ga izdajejo prav po nepotrebnem za stvari, od katerih ljudstvo nima prav nič. Vedno pa trošijo več, nego imajo. Odtod prihajajo ogromni, neznosni davki in dolгови, katere imajo države, dežele, mesta in občine. V tako zaničevanem srednjem veku so skrbeli javni zastopi, da so imeli za čas vojske kuge, potresa ali drugih tacihi nesreč, kaj prihranjenega. Sedaj skrbé zato, da čim najprej izdajo vse, kar imajo, in kopičijo dolgove največ iz tako imenovanih omikovnih potreb. Omika je dobra stvar, toda prvo je — življenje. Hiša se mora pričeti zidati pri temelju, ne pa pri strehi in preje morajo biti stene, potem še-le okraske. Volivno pravico, zahtevamo torej vzlasti zato, da bi z ljudmi, ki poznajo, koliko je treba truda za kosček kruha, in ki vedó iz lastne izkušnje, kaj je lakota in revščina, prišlo tudi previdneje in pametneje gospodarstvo v javne zastope.

Nemški liberalci so pri nas vsi poparjeni. Pošteni krščanski možje so jim iztrgali iz rok Dunaj in sedaj vidijo, da je pri koncu z njimi. Zato zahtevajo od vlade pomoči. V ministerstvu imajo svojega voditelja finančnega min. Plenerja. Ker vlada ni kar na mah zadržala vsem krščanskim socijalistov vratov, zato so nekateri liberalni listi jeli prijemati tega moža. Toda nemško-liberalni poslanci v državnem zboru su mu dné 23. t. m. izrekli svoje zaupanje in zraven še povdarjali, da ostanejo pri svojih slobodoljubnih načelih. Mi jim jih privoščimo!

Volitve. V Istriji, koder slovenski kmetje in rokodelci trpé pod krutim jarmom surovih Lahov, bodo meseca maja volitve v deželni zbor. Pravi se, da bodo predstavili zbornico iz Poreča v Pulo. Slovenski možje imajo upanje, da zmagajo vsaj za polovico sedežev. Če se vlada ne bo mešala v volitve in ne bo pomagala Lahom, potem jim nobeden ne vstavi pravične zmage. Lah delajo na vse kriplje in žugajo tudi s pestmi in s kamenjem, toda vrli slovenski volivci so trdni kot skala za svojo pravično reč. — Na Ogerskem je zmagal te dni pri volitvah sin znanega puntarja Košuta v drž. zbor proti vladnemu kandidatu. — Na Laškem bodo dné 26. aprila in 2. maja volitve v zbornico. Katoličani se jih ne vdeležujejo in zato se bodo bili samo Krispijevi liberalci in radikalci. Volivna sloboda je na Laškem taka, kakor na Ogerskem. Sila in denar zmagujeta. — Na Srbskem so volili v skupščino prošli teden. Zmagala je vladna Krističeva stranka. — Dopolnivne volitve v ljubljanski mestni zastop so odložene za mesec dnij.

— Velikonočni ponedeljek je imela angleška neodvisna delavska stranka v Nju-Kestlu svoj tretji letni shod, katerega se je vdeležilo 84 zastopnikov. Za zbornične volitve so postavili 21 kandidatov. Ta stranka je nasprotna socijalistom; samo v tem se strinja z njimi, da hoče ustanoviti neko veliko skupno obrtno zvezo, ki bo imela vse proizvodnje v rokah. — Po mnogih avstrijskih deželah se že pripravljajo za letošnje deželnozborske volitve; povsod se kaže cela vrsta strank, katerih vsaka sicer obeta zlate gradove volivcem, a v resnici večinoma skuša le nekaterim poslaniške časti lačnim ljudem priboriti sedeže v zbornici.

Zastopniki naše države na tujem. Naša katoliška država ima v jako važnih krajih za svoje konzule — jude. Judovski zastopniki so n. pr. v Berolinu, v Karlsruhe, v Kolinu, v Frankfurtu, v Manhajmu na Nemškem, v Parizu na Francoskem, v Londonu in Liverpoolu na Angleškem, v Revalu na Ruskem, v dveh važnih mestih na Rumunskem, v Rengsonu v Vzhodni Indiji, v Kimberliju v južni Afriki in na otoku Malti. Tuje države se same čudijo, kako je to mogoče; kako bi se mi ne čudili?

Jezuitje in nemški cesar. Bismark je izgnal iz nemške države več katoliških redov, med njimi tudi jezuite in redemptoriste, ki so še dozdej izgnani. Nemški državni zbor je že vsprejel zakon, naj se jezuitom dovoli zopet vstop v državo, toda govori se, da se cesar temu ustavlja. Katoliški nemški listi po pravici pravijo, da se s tem ruši verska sloboda in da morajo biti katoličani proti taki državi, kjer odločuje vse samo cesar in ne zbor vseh knezov, ki so v zvezi nemške države.

Novi občinski volilni zakon v Belgiji. Obe belgijski zbornici sta vsprejeli novi občinski volilni red. Socijalisti so sicer z vsemi silami ropotali, sklenili so splošno stavko, toda končno so vendar izprevideli, da je njihova moč še mnogo premajhna in so popustili to misel. V posamnih podjetjih so delavci sami od sebe stavkovali, a ne dolgo. Sedaj je Belgija mirna in socijalisti se lepo kregajo med seboj, očitajoč drug drugemu odpad od socijalističnih načel. — Glavna določila novega volilnega reda so ta-le: Vsak Belgijec, ki je dobrega imena, vsaj 30 let star in vsaj tri leta v kaki občini, ima za občinske volitve 1 glas. Kdor je vsaj 35 let star, oče zakonskih otrok in plačuje naravnostnega davka 5 do 15 frankov, dalje kdor ima vsaj 2000 fr. po katastralni cenitvi vredno zemljišče, ali letne rente vsaj 100 fr., ima dva volilna glasova. Posestniki, ki imajo 150 frankov čistega katastralnega dohodka, imajo tri glasove. Tudi višje izobraženi imajo tri glasove. Volivci pod 30 letom, ki so imeli doslej volilno pravico, imajo 1 glas, če so akademično izobraženi ali če so uspešno napravili poseben volilni izpit. Volilci, ki volijo v obrtno in delavske svete, volijo, če so vsaj 30 let stari in že tri leta v občini, v mestih od 20.000 do 70.000 ljudij po dva delavca in dva delodajavca v mestni odbor, v mestih nad 70.000 ljudij pa po 4 delavce in štiri delodajavce. Nobeden ne sme imeti več nego štiri glasove. — Po teh

določilih se bodo prve volitve vršile meseca novembra tega leta.

Norvežani in Švedci se še vedno kregajo med seboj. Kralj Oskar se je izjavil, da odstopi, če se ne podajo Norvežani in ne sprejmejo njegovih pogojev.

Japonci so s Kitajci sklenili mir. Koreja, za katero se je šlo, bo sama svoja. Odškodnine bodo morali plačati Kitajci 200 milijonov tačlov (100 milijonov gld.). Kitajci prepuste Japoncem otok Formoso in južni del mandžurske pokrajine, ki se imenuje Fengtien. Tuji trgovci bodo imeli odslej na Kitajskem mnogo več pravic.

Razvedrilo.

V r l m o ž.

(Priobčil Tihomil.)

Dolga in huda je bila letošnja zima. Čutili in užili so jo drobni ptički v ivnatih gozdih in vrtovih, prezebali so reveži v ledenih brlogih. Gregor Jernač je gotovo ne bo pozabil, dokler bode pletel koše in košare materam v Zabrezju, sevnice in pehare očetom v Prilogah ter hodil na dnino dragoletnikom po Hudi dolini. Revež je, odkar se pozna; na rokah mora zaslužiti za hrano in stanovanje sebi in svoji družinici. Nihče ga ne vidi v krčmi, nikdar brez dela, povsod ga poznajo kot marljivega delavca ter jemlje na delo ob košnji in mlatvi, setvi in žetvi. In da-si skromno, vendar pošteno preživlja svojo družino, vendar ne more ničesar dejati na stran. Tudi Neža, njegova žena, ob sobotah ne prihaja prazna domov, ker pri delu ne zaostaja za nobeno drugo. Gregor ni eden tistih, ki se smeje pri vsaki šali, tudi žalost mu ne izvabi solz iz očí; poštenost pa mu vsakdo bere na njegovem resnem obrazu, v zaupljivih sivih očeh pod košatimi obrvmi. V žalostne gube se mu je zadnjič pobesil obraz, ko so mu pokopali očeta; takrat si je z roko otrnil dve debeli solzi z lica in globoko vzdihnil. Matera ni poznal, umrli so mu, ko je hodil še v srajci. In imel je vendar le dobro, plemenito srce...

Bilo je pustni dan. V Zabrezju je bilo vse po koncu, staro in mlado. Pustni norci so Pusta vlačili po vasi, otroci so kričali za njimi in tudi odrasli so postajali pred hišami, češ, mladost je norost. Pri vseh hišah so se več ali manj pripravljali na pustovanje, stari očetje in ženice pa kramljali za gorkimi pečmi. Le v izbi našega Gregorja Jernača je bilo žalostno, silno žalostno. Peč je bila mrzla, skozi razpokane šive je vlekla burja, da je pretresalo kosti materi Neži, ki je v kotu na polomljeni postelji ležala zavita v slabo odejo. Bledo in upadlo jej je lice, udrte medle oči žalostno obrača na dojenca, ki kriči v borni zibelki poled postelje. Huda mrzlica jej kuha glavo. V znožju čepi osemletni Jožek ter vedno ihti: »Mama, tako sem lačen!«

»Jožek, potrpi še malo,« tolaži ga mati s slabim glasom; »oče bodo kmalu doma ter prinesli kruha in drv, da zakurijo v peči. Morda prineso tudi mesa. Le tiho bodi, Jožek.«

Glas jej zastane. Jožek se stisne v kotic v znožju ter posluša, ali ne prihajajo že oče. Zdaj se zopet začne zvijati mali črvček v zibelki. Z veliko težavo se mati skloni do zibelke ter vzame otroka k sebi. Slabost in spanec ga premagata, da zaspi pri materi.

Temno je že v sobi, ko Gregor lahko odpre vrata ter pristopi k bolni ženi: »Kako ti je Neža?«

»Oh, Gregor, prav slabo! Ne vem, če dočakam še dva dni. Prosim te, Gregor, pojdi takoj po Antonovko, ona mi utegue pomagati. Daj ji nekaj desetice, pa gotovo pride, prosim te, Gregor!«

»Neža, tvoje bolezn Antonovka ne zna in ne more odpraviti. Prinesel sem celih pet goldinarjev, katere sem skupil za blago. Kupil sem tudi mesa in polič vina. Sedaj pa zakurim, da se izba segreje, pristavim meso, potem pa skočim po zdravnika, da te preišče; v pol ure sem nazaj.«

»Ti si res dober mož, Gregor, toda zdravnik ne pride rad v beraške hiše. Le stopi k Antonovki, njene rože mi gotovo pomagajo!«

»Nič, nič, Neža! Zdravnik mora priti, kajti tvoja bolezen je nevarna. Sedaj hitro zakurim, da se led otaja na oknih, in pristavim. Le malo potrpi, Neža! Za-te, za mater svojih dveh otročičev, storim vse, kar morem!«

Jožek se mejtem vzbudi, ter se takoj oglasi: »Oh, oče, kako sem lačen!«

»Sem že prinesel kruha, Jožek,« pravi oče ter mu odreže kos. Slastno sinek zasadi bele svoje zobe v krajec in pozabljen je prejšnja lakota.

Gregor nato stopi pred peč, naliže vode v lonec in pristavi meso; veselje zažari mu na lici. Pred duhlo postavi zaslón, zavrti se na težko podkovani peti ter skozi duri po vaški ulici hiti proti zdravnikovi hiši. Zdravnik je star možiček, ki že nad 30 let za bolnike v Zabrezju in okolici kuha razna žaltava mazila in grenke pijače. Zgrbanči čelo, ko mu Gregor v pretrganih stavkih ves zasopel razloži svoje gorje in bolezen svoje Neže.

»Jaz sem že star, Gregor, kakor vidite, in v takem mrazu in ledeni burji se ne upam iz pod strehe. Segrejte jej opeko, pa bode odleglo.«

»Gospod doktor, saj imam denar!« odvrne delavec tresočim se glasom. »Vi ste zdravnik in kot tak morate biti prijatelj, dobronik tudi revnega človeka. Pojdite z menoj in pomagajte moji ženi, ki skoraj že umira. Kaj naj počnem z otrokoma? Kdo naj ju potem oblači, in kako naj preživim komaj mesec staro dete brez matere?«

Zdravnik, ki je videl že mnogo revščine po vaseh, ne obotavlja se več ter gre z Gregorjem. Ko preišče bolnico, reče resno: »Mati mora takoj v Lj. v deželno bolnišnico; ona ima vročnico ter potrebuje dobre hrane in postrežbe ter veččega zdravnika. Jaz jej ne morem pomagati, a če tu ostane brez prave pomoči, ne živi več teden dni.«

To je bila slaba tolažba, Gregorju se prisveti solza v očeh. Kaj naj stori? Železnica je uro daleč v stran, žene same ne more pustiti v vlaku, in komu naj pusti otroka ta čas? Toda Gregor se ne pomislija dolgo ter sklene, da najame voz ter popelje ženo v bolnišnico,

četudi je sedem ur do Lj. in če porabi ves zaslužen denar. »Bog bo že dalje pomagal,« misli si, prinese večerjo, postavi jo na stolec k postelji ter molče odide iskat voza, kajti še pred dnem hoče od doma.

Ko Neža zajema juho, teka Gregor od hiše do hiše, da dobi voz. Tu vidi, koliko krščanske ljubezni do revežev imajo ljudje. Široko sedé sosedge pri mizah ter pustujejo. Vsakateri se izgovarja. »Moji konji so trudni, vozili so ves dan drva iz gozda,« odreže se župan ter zvrne kozarec rumenega Metličana. Drugi mu zaničljivo odvrne: »Kdo pa me bo plačal, berač?« Tretji se izgovarja, da so mu konji bosí; četrti se zadere nad njim: »Kaj misliš, da ti bodo baburo zastonj pasli v Lj.! Če ji je že zdaj namenjena smrt, jej tudi v Lj. ne bodo mogli pomagati. Starejšega fanta daj v službo, otroka pa pošlji v najdenišnico, sam se bodeš že preživil.« Ubojemu Gregorju je kri silila v glavo, vrne se in proti polunoči zopet stopi tiho v svojo koč.

Otroka spita, ženo pa kuha vročnica, da govori reva le zmedene besede. Zalost trga Gregorju srce, ko vidi svojo ženo borečo se s smrtjo. »Malopridneži ste vsi, hujši od Turkov, pa hočete biti kristjani,« rohni Gregor in pritiska vroče čelo na mrzlo šipo v oknu. »Umreti naj jo pustim, svojo dobro ženo? Ne, Gregor, ti si njen mož in dolžan si jej pomagati! Jutri zjutraj, takoj zgodaj jo sam popeljem v Lj. Če grem od doma zadnji čas ob 7. uri, sem lahko že ob dveh ali treh popoldne v Lj. Do večera opravim, in na noč se zopet vrnem. Sam Bog mi je dal to misel! Hvala Ti Gospod, v Tvojem imenu nastopim jutri dolgo in težavno pot!«

Veselje zavlada mu v srcu, ljubeznivo — kar ni bila njegova navada — pogladi s trdo svojo roko z vroče čelo predrage mu žene, prvič poljubi nedolžna otročiča na lice in po kratki pa srčni molitvi položi svoje trudne ude na trdo klop ob peči.

Komaj se prvič oglasi petelin pri sosedu, je Gregor že na nogah ter stopi v vežo pred peč, da skuha zajutrek za ženo in otroka. Ná-se celó pozabi, kajti prevzela ga je žalost, da se mora za nekaj tednov ločiti od ljubljene žene in deteta; Jožka je hotel za danes izročiti botru Petraču.

»Morda se danes ločim za vedno od svoje dobre Neže, morda jo popeljem v Lj., da tam umrje. Pokopali jo bodo daleč od doma in nikdar ne bodem mogel pomoliti očenaša na njeni gomili.« Tako zdihuje Gregor, zroč solznimi očmi v ogenj na ognjišču.

Zajutrek je skuhan, ročni voziček pripravljen, — a sedaj treba poguma. Stopi v izbo z zajutrekom: »Neža, jaz te sedaj takoj popeljem v Lj. v bolnišnico; tam ti gotovo pomagajo. Malega Gregorčka vzameva saboj, Jožek pa ostane do jutri pri botru.«

Žena se ne brani, preslaba je, ali Jožek začne tarnati in prositi, naj gre tudi z mamo.

Gregor ženo obleče, kolikor more, blazino zanese na voz, na blazino zanese ženo in otroka ter ju pokrije z vsémi odejami in cunjami, kar jih najde v izbi. Na vrh pa položi še svojo »bundo«, ki jo ima še od poroke.

»Svet križ božji«, vzdihne proseče ter potegne. Ko cerkovnik ravno odzvanja dnevu, je Gregor že iz vasi. Svoje žive dni ni vozil tako težko, kajti snega je bilo še precej na okrajni cesti, in vendar vleče voziček s sladkim veseljem, kajti na vozu je njegova sreča, njegovo veselje...

Oddahne si, ko čez uro hodá, dospeje do glavne ceste, ki je bila suha in gladka, dasi na mnogih krajih ledena. Po veliki cesti kar dirja z vozičkom skozi vasi. Marsikdo, ki ga sreča, postoji in gleda za njim; a Gregor se ne zmeni za nikogar. Čez dobre štiri ure jo primaha z vozičkom na Gr., kjer se hoče odpočiti in svojo družinico ogreti in poživiti. Zapelje voziček pred znano gostilno, odgrne odeje, prime na rahlo ženo ter jo nese v sobo h gorki peči. V drugo prinese še otroka na levi in desni ter ju posadi v zapeček. Gostilničar se ne malo začudi temu prizoru, a kmalu Gregor vse raztolmači. Prijazni ljudje pokrepčajo onemoglo ženo s kuhanim vinom, Jožek dobi kave, kakeršne še nikoli ni jedel, in Gregor založi za groš kruha in popije četrť vina. Ko se pokrepčajo, vpraša Gregor za račun, toda gostilničar mu daruje vse in želi srečen pot.

Okoli tretje ure popoldne stoji Gregor pred bolnišnico. Strežaji odneso bolnico, ki že pojema, v gorko sobo na mehko posteljo, in jej hitro postrežejo s krepilno jedjo in pijačo. Zdravniki, ki imajo vsak dan priliko opazovati bečo in revščino ubogih ljudij, so ganjeni videč plemenito dejanje vrlega moža v revni obleki. Zdravniki potolazijo Gregorja, da mu rešijo ženo; dojenca izroče v najdenišnico, Gregorja pohvalijo in še obdaré za njegovo ljubezen do žene in otrok. Jedno uro še ostane Gregor pri ženi, potem pa položi Jožka na voz pod odejo in se vesel vrne proti domu v zavesti, da je ženo in otroka pustil v skrbnih in dobrih rokah.

Proti jutru drugEGA dne je že zopet doma ter gre na delo. Čez štiri tedne se žena z otrokom zdrava in krepka po železnici vrne do bližnje postaje, kamor pride Gregor z Jožkom po-nja. Kdo bi opisal tiho veselje moža in žene, ko si sežeta v roke? Celo trde sosedé gane skrbna ljubezen Gregorjeva do ljube žene. Dobro, plemenito srce bije v prsih preprostega delavca in kakor kaže sedanji svet, tu skoraj jedino. —

Socijalni pogovori.

Katoliško delavsko društvo se je osnovalo 21. t. m. v Madridu na Španjskem. Predsedoval je shodu madridski škof; navzočih je bilo mnogo katoliških veljakov duhovskega in svetnega stanu. Predsednik je povdarjal, da se more socijalno vprašanje rešiti le s cerkveno pomočjo. Novo društvo, ki je pryto svoje vrste na Španjskem, bo gotovo obrodilo mnogo sadú.

Stavka. Delavci v opekarnah dunajskega pogorja v dunajski okolici so ustavili delo dné 16. t. m. Zelo hudó se jim je godilo. Povprek so služili po 5—7 gold. na teden. V dunajski okolici s tem ni mogoče živeti. Povi-

šanje plače, katero zahtevajo, je neznatno v primeri z ogromnimi dobički delničarjev, ki so si iz delavskih žuljev brez truda »pridelovali« tisočake. Za primer naj navedemo, da so l. 1887 stale delnice opekarske družbe na dunajskem pogorju — 176 gld., l. 1891 — že 238 gld., l. 1894 — 338 gld. in sedaj so po — 356 gld. Torej se je delničarjem v sedmih letih podvojilo premoženje. Ali je to pošteno in pravično?

Ubogi stavkujoči stradajo. Zbirajo se po ulicah in drugod. Zandarji in policija jih po svojih zakonih odganjajo. Dné 20. t. m. je neki žandar udaril s sabljo po glavi nekega delavca Fr. Urbanka, ki je z drugimi vred hotel priti do delavnic pogledat, če kedo dela. Rana je smrtno nevarna. Dné 22. t. so žandarji z bajoneti nevarno ranili jednega moža in jedno žensko, pet delavcev je pa lahko ranjenih. Mnogo stavkujočih so zaprli. — Vseh skupaj jih stavljuje do 10.000.

Prvi maj. Socijalisti že več časa po vseh svojih glasilih trobijo v svet in vabijo delavce, naj tudi letos praznujejo prvi maj. Na ves glas kričé, da je prvi maj praznik delavskega stanu in da je treba pokazati ta dan celemu svetu, kako močni in kako jedini so delavci. To je vse prav! Mi pa temu samo pristavljamo, naj delavci ne pozabijo, kaj jim je že vse prinesel prvi maj. Spominjajo naj se krvavega 1. maja l. 1890 in 1894, ko je v Moravski Ostravi tekla delavska kri; ko so se dali zapeljani delavci streljati in odgnati iz dela medtem, ko so njihovi voditelji mastili se iz njihovih blagajen. Spominjajo naj se, koliko delavskih družin je socijalistični prvi maj že tresčil v nesrečo in lakoto in zraven naj premisljajo, kako so ravno od 1. maja najboljše dobičke imeli socijalno-demokratski voditelji. Spominjajo naj se pri tem vseh pogubnih štrajkov, v katere so jih strmoglavili brezvestni agitatorji in od katerih so imeli samo delavci škodo. Tudi mi zagovarjamo z vsemi svojimi močmi delavske pravice in tudi nam se zdi potrebno, da delavstvo pokaže večkrat svojo moč. Toda to se mora goditi dostojno — in pametno. Tudi štrajki so opravičeni, koder ni druge pomoči, a štrajki, katere vprizarjajo sebični socijalistični voditelji so bili še vedno delavcem v škodo. Krščanski delavci zahtevajo zase popolnega počitka ob nedeljah in praznikih (najmanj 36 ur skupaj) in posvečevanje teh božji časti in poštenemu razvedrilu namenjenih dnij je zanje večje vrednosti, nego ves šum in hrum socijalističnega prvega maja.

Shod avstrijskih rudokopov se je vršil velikonočne praznike na Dunaju. Zopet se je pokazalo, da pod socijalističnim klobukom ni mogoča jedinstvo. Češki rudokopi so namreč sredi zborovanja izjavili, da nočejo več skupno zborovati in so odšli. Šlo se je namreč zato, ali naj se osnuje neka skupna državna bratovska skladnica, ali pa naj se osnujejo bratovske skladnice za vsako deželo posebej. Dunajsko socijalistično strankarsko vodstvo je hotelo prvo, češki zastopniki drugo. Zahtevali so to vzlasti zavoljo tega, ker je na Češkem zelo mnogo rudo- in premogokopov in bi torej morale češke skladnice plačevati tudi za druge. Češki socijalisti so se v

obče že zelo odločili od drugih. Zase imajo svoje politično strankarsko vodstvo in se ne menijo, kaj jim ukaže Nj. judovsko veličanstvo dr. Adler na Dunaju. Z novim letom ali se preje si hočejo ustanoviti svoj poseben dnevnik, da tudi »Arbeiterzeitung« ne bo imela pri njih nobene veljave. Ne dvomimo, da se bo polagoma tudi drugod razbilo nasilstvo socijalističnega vodstva. Brez dvojbe se bodo sčasoma spametovali tudi slovenski, vzlasti zagorski delavci in ne bodo več poslušali plačanih agentov dunajskih judov, ki jih hodijo sedaj motiti in slepit in jim jemati njihove trdo zaslužene desetice. Samo spoznanja jim je treba, da par neznanih dunajskih pustolovcev nima nobene pravice jim ukazovati in tirjati denarja za svoje sebične namene.

Smrt za lakoto. Leta 1893 je po uradnih poročilih v Londonu umrlo 51 oseb (med njimi 15 žensk) — za lakoto, a v resnici jih je še mnogo več. Sodi se, da povprek po 4 osebe na dan v tem velikem mestu (4 milijone preb.) umrjō glada.

Drobtine.

Glasnik tudi nabira dobrotne darove za ponesrečene po potresu. Saj je vzlasti delavski in obrtni stan zelo mnogo trpel po ti nesreči. Dosedaj je neimenovan dobrotnik posebno za delavce daroval 20 gld.

Glasnik stopi s prihodnjo številko v drugo poluleto. Pri ti priliki vabi uredništvo naročnike, katerim je naročnina potekla, naj bi jo prav kmalu ponovili. Dalje nalaga uredništvo vsem svojim naročnikom prosto nalogo, da blagovoli vsak pridobiti vsaj jednega novega naročnika. Glasnik je v teku pol leta pridobil zaupanje velikega števila slovenskih delavcev in njihovih prijateljev. Da bo pa mogel svojo nalogo izvrševati popolneje, je potreba, da ga vsak zaveden katolišk delavec po svoji moči podpira z naročnino. Uredništvo upa, da se bodo oklenili našega lista, ki jedini med Slovenci res in po pravih načelih skrbi za delavce, vsi, katerim je res mar blagostanje delavskega ljudstva. Glasnik velja za celo 80 kr., za pol leta 40 kr., v Ameriko pošiljan velja celo leto 1 gld. 30 kr. Naročnina se pošilja uredništvu Glasnika Poljanska cesta št. 58 Ljubljana.

Ljubljanski župan razglāša po časnikih, da je v Ljubljani sedaj za tesarje in mizarje mnogo trajnega dela z dobrim zasluḡkom.

Potres. Velikonočno nedeljo ob 11 uri 17 minut po noči je obiskala Ljubljano in okolico huda šiba potresa. Sunki se še sedaj po malem ponavljajo. Prvi je bil sicer najhujši, toda tudi naslednji so napravili veliko škode. Ta škoda se nikakor ne da še oceniti. Gotovo znaša več milijonov gld. V Ljubljani ni dva odstotka hiš brez večjih razpok. Mnogo jih bodo morali podreti. Šentjakobska, trnovska, frančiškanska, nunska in spitalska cerkev so hudo poškodovane. Tudi na Jezici, v Šentvidu, v Dobu, pri Devici M. v Polju, na Homeu in v

Vodicah so zelo trpele boḡje hiše. Ljudje so vsi oplašeni. V Ljubljani jih nad 20.000 ne stanuje v svojih stanovanjih. Nekaj jih prenočuje v železniških vozovih, jako mnogo v šotorih in lesenih barakah. Potres je več oseb poškodoval in nekaterim končal življenje. Za popravljanje manjka delavcev in materijala. Velika nevarnost preti zdravju ubogih ponesrečencev brez strehe, ker niso za varovani proti mrzlim nočem in nimajo hrane. V Ljubljani so se zato napravile na več krajih javne kuhinje, koder se delé zastoj tečne, gorke jedi. — Obrtniki in delavci trpē veliko vsled potresa. Več tovaren je prenehalo z delom. Vevska papirnica ima nad 200.000 gld. škode; vevska papirnica je odpustila 200 delavcev, izplačavši jim za 14 dnij plačo. Menda jo kmalu popravijo. Zelo poškodovana je tudi tobačna tvornica. — Glasnik nima prostora, da bi popisal vso neizrekljivo revščino, ki je zavlādala po prizadetih krajih. Jedino tolaḡbo imajo ljudje še v — molitvi, saj jim more pomagati jedino le Bog sam. Boḡja pridiga o potresu je mogočna in pretresljiva. Človeška učenost nima nobene pripomočka, nobenega sveta, nobenega tolaḡila proti potresu. Bog daj, da bi se ljudje zopet vrnili k pravi učenosti, namreč h krščanske vere naukom. Izpoznali naj bi, kako majhen in neznaten črvček je človek in kako mogočen je Bog. Če bodo ljudje dajali Bogu, kar je boḡjega, bo tudi Bog njim dajal, česar potrebujejo. Nas krščanske delavce uči ta žalostni dogodek, kako naglo — tako rekoč v trenutju se izpremeni vse življenje, koder Bog poseḡe vmes in zato nas vtrjuje v upanju boljših dnij misel na njegovo vsegamogočno pravičnost. Vsem ljudem je pa zadnji potres jasen dokaz, da nikakor ni bogastvo in denar vladar sveta, marveč jedino le Bog sam.

Zasramovanje našega Izveličarja. Vsak pameten človek je s socijalisti gledē vere na jasnem. Saj ve iz njihovih spisov, govorov in iz njihovega življenja, da so najhujši sovražniki vsaki veri. Vendar se pa tega še mnogo premalo zavedamo; zato s težkim srcem izpisujemo iz soc. demokr. dunajskega dnevnika »Arbeiterzeitung« (z dnē 14. aprila t. l.) v nov dokaz njihove popolne brezboḡnosti te-le bogokletne besede o našem Izveličarju: »On je bil človek, v človeški ozkosti; ali mu morete zameriti, da njegova ljubezen — — — ni presegala mej svojega časa? — — — Zato tudi danes ne greste z drugimi v mračne, svetu ptuje cerkve, kjer vam je sijajna, besedij polna sluḡba odmaknila človeškega sobojevnika v nebese. — — — Vašim ušesom so zoperne napačne razlage in jih ne poslušate več.« — Tako sme sramotiti z židovskim denarjem podpirani takozvani delavski list boḡjega Odrešenika, kateremu bogokletno očitā človeško omejenost. Očitno sme klicati, da njeni privrḡenci nimajo več vere vanj in da ne poslušajo več njegovih naukov. — Ne, tako daleč pa še nismo padli slovenski delavci, da bi mirno gledali, kako plačan žid v naših bratov srca vliiva strup nevere in brezboḡstva. Pogumno se hočemo boriti za svoje pravice, a še pogumneje se pa hočemo postaviti za čast našega Odrešenika proti komurkoli.

Stanovanje ljubljanskih socialističnih društev poleg križevniške cerkve je razrušeno. Pomilujemo! Zraven pa resno vprašujemo vse tiste nesrečne zapeljance, ki so za lečo obljub prodali svojo vero: ali ima socializem kako tolažbo za take žalostne dogodke, kakor je zadnji potres? Ali jih bo socialistična država mogla omejiti ali zabraniti? Bog ima dovolj svojih služabnikov, s katerimi kroti uporne ljudi. Viharji, kuge, potresi ga ubogajo na migljaj. V takih trenutkih ne pomaga nobena, še tako lepa Marksova sanjarija. Slovenski socialisti imajo lepo priložnost, da sedaj premišlujejo vrednost svojih načel. Vabimo jih bratovsko, naj se odrekó svoji brezplodni, brezbožni, materijalistični zvezi in naj nam podajo roke, da se v lepi slogi skupno borimo z Bogom za pravico.

Poročilo avstrijskih obrtnih nadzornikov za l. 1894 je te dni izšlo. O priliki izpregovorimo kaj več o njem; to že lahko rečemo, da ga podjetniki ne potrebujejo biti žalostni, ker ne dela jim prav nobene krivice!

Male hiše. Korist bolj malih hiš kaže se po potresu pri ljubljanskih delavskih hišah na Bežigradu. Vse mesto je skoro porušeno vsled potresa. Delavske hiše odsle so sibi potresa le z malimi poškodbami. Vsi stanovalci, seveda sami delavci, morejo brez skrbi stanovati v svojih sobah. Hiše so se majale in zibale, kakor da bi bile iz papirja, poškodovale se pa le niso. Razun malih razpok v tankih medzidovih in dimnikih je vse pri starem.

Za obrtnike! Vsled potresa zelo hudo prizadeti so nekateri ljubljanski obrtniki, posebno čevljarji, krojači, sedlarji, pleskarji in sobni slikarji in tudi drugi. Tudi raznovrstni delavci tukajšnjih večjih obrtnih tvrdk nimajo dela in potrebnega živeža. Naloga tistih gospodov, kateri imajo v rokah razdelitev raznih daril za potrebne ljubljanske prebivalce bi bila, da se ozirajo na brezposelne male obrtnike in obrtne delavce, ker so ti za prvi hip največji reveži. Le na ta način bodo podporo dobili tisti, za katere je namenjena — namreč reveži. Pri prvi razdelitvi se je delilo pač prenašlo. Župniki so tudi v ubožnem svetu in povabili so se k razdeljevanju, toda vprašal jih ni nobeden ničesar. Naše mnenje je, da bi župniki bili bolj sposobni za tak posel, nego vsak drugi. Magistrat je urad in tudi ne more vsega; zato potrebuje pomoči. Gledé obrtnikov bi mu najlažje pomagale s pojasnili in sveti — obrtne zadrage, oziroma njihova načelnštva.

Kako govore socialisti o škofih? — »Arbeiter-Zeitung« ima z dné 21. aprila poročilo iz Nahoda na Češkem, kjer pripovedujejo, da pride za ubogo ljudstvo posebno vneti kraljičino-graški škof Ed. Brinik delit zakrament sv. birmе. Dopis prične s temi-le besedami: »Dne 21. apr. pride iz Kraljičinega gradca znani pop-hujskač (Hetzpaffe) Brinik, da bo v tem kraju birmal.« — Temu ne pristavljamo drugega, nego da socialisti vse drugače govore, kadar se gre za kakega juda — zatiravca delavskega stanú. V imenu sovraštva do škofov in duhovnikov se vrši njihov boj. S tem pač jasno kažejo, čegavi sinovi so.

Moder odgovor. Nemškega pisatelja Friderika Šlegel-a žena je bila zelo modra in izobražena, pa tudi pridna in delavna gospodinja. Nekega dne je ravno šivala srajce svojemu možu. Tu vstopi imeniten gospod in jo vpraša ves začuden: »Kako je mogoče, da vi šivate, milostna gospa? Vi ste tako učeni in tako duhoviti, da bi morali pisati knjige, ne pa tratiti časa s takimi priprostimi stvarmi!« — Gospa je mirno pogledala iznad svojega dela in rekla: »Že večkrat sem slišala, da je knjig že preveč; še nikdar pa ne, da bi bilo preveč srajc.« — To prigodbo naj bi si dobro zapomnile tiste nežne stvarice, ki raje sedé pri klavirju, kot pri šivalnem stroju in bolje poznajo vsakovrstne romane, kot domačo kuhinjo.

Dober nauk. K staremu hesenskemu volivnemu knezu so prišli nekoč štirje možje z dežele, ki so se v imenu svojega kraja pritoževali proti županu, ki so ga že trikrat volili. Knez je mirno poslušal njihove dolge pritožbe in ko so se vsi nagovorili, je zaklical: »Brž profosa sem!« Profos pride. »Odmerite jih vsakemu izmed teh gospodov gorkih petindvajset«, zaukaže knez. Vzdihujoč padejo pred njim možje na kolena in ga prosijo milosti: »Saj mi nismo storili ničesar hudega. Ali naj mi trpimo za županove grehe?« — »Petindvajset vsakemu. Čemu pa volite že v tretje tacega župana? zagrmi knez in profos izvrši brez odloga njegov ukaz. Nauk, ki so si ga odnesli odposlanci, bi bil potreben marsikomu, ki sicer zakotno vedno zabavlja, za glavno stvar — za volitve se pa nič ne briga.

Poštenje ali dobiček? Sin nekega bankirja je pljunil svojemu domačemu učitelju v obraz. Učitelj se je pritožil očetu. Ta mu je pa odgovoril: »Kaj hočete? Za petdeset goldinarjev na mesec se dam tudi jaz opljuvati.« — To povest pripoveduje dunajski judovski list N. Fr. Presse, dné 21. t. m. češ, da je judovskim kapitalistom vse jedno, če prav v zbornicah zabavljajo proti njim, samo da jim pusté njihove dobičke. Skušnja je pokazala, da je res taka. Pred leti je poslanec Štajn-vender v državnem zboru očitno imenoval barona Rotšilda — goljufa; ta se zato še zmenil ni. V raznih listih je bil že judovski milijonar Hirs imenovan — tat, toda kar nič ni storil vsled tega. — Samo za dobiček se gre, za poštenje, za varnost se ne brigajo take vrste ljudje.

Zidarskih pomočnikov

išče zidarski mojster **Štefan Dolenc v Tolmačevem št. 39.**

 Lepo sobo

ponuja **Št. Dolenc v Tolmačevem št. 39.** Revežem brez stanovanja daje na razpolago lepe in varne prostore.

Prihodnja številka Glasnika izide 9. maja.